แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2*

GUIDELINES FOR THE MANAGEMENT OF COLLABORATIVE NETWORKS AMONG EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE OFFICE OF NONTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

กนกวรรณ มีสัตย์[1] และ ชมแข พงษ์เจริญ[2]

Kanokwan Meesat[1] and Chomkae Phongcharoen[2]

[1-2]มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

[1-2]Rajapruk University, Thailand

Corresponding Author's Email: kanokwanmeesat23@gmail.com

วันที่รับบทความ : 25 พฤษภาคม 2569; วันแก้ไขบทความ 28 พฤษภาคม 2569; วันตอบรับบทความ : 30 พฤษภาคม 2569

Received 25 May 2026; Revised 28 May 2026; Accepted 30 May 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 2) เปรียบเทียบการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน และ 3) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำนวน 310 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มแบบเป็นระบบ และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน

Citation:

*กนกวรรณ มีสัตย์ และ ชมแข พงษ์เจริญ. (2569). แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(4), 1745-1762.

Kanokwan Meesat and Chomkae Phongcharoen. (2026). Guidelines For The Management Of Collaborative Networks Among Educational Institutions Under The Office Of Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(4), 1745-1762.;

DOI: https://doi.org/10.

Website: https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/

5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง .67–1.00 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วย LSD และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการรับรู้มุมมองร่วมกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม 2) ครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา ควรส่งเสริมการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม การมีส่วนร่วมผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล และการสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล

คำสำคัญ: แนวทางการบริหาร, การจัดการเครือข่ายความร่วมมือ, คุณภาพสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the collaborative network management of educational institutions under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2; 2) compare the collaborative network management of educational institutions based on teachers' opinions classified by gender, age, educational level, school size, and work experience; and 3) propose guidelines for collaborative network management of educational institutions. The sample group consisted of 310 teachers under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2, selected through stratified random sampling and systematic random sampling, and 5 key informants for interviews. The research instruments included interview forms and questionnaires with content validity ranging from .67–1.00 and a reliability coefficient of .99. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (One-way ANOVA), Least Significant

Difference (LSD) test, and content analysis.

The research findings revealed that: 1) the collaborative network management of educational institutions was overall at a high level. The aspect with the highest mean was shared perception, followed by interaction and knowledge exchange, participation, and shared vision; 2) teachers with different gender, age, educational level, and school size showed no significant differences in opinions, whereas teachers with different work experience showed statistically significant differences at the .05 level; and 3) the guidelines for collaborative network management of educational institutions should emphasize establishing a shared vision, promoting participation through digital platforms, and encouraging continuous communication and knowledge exchange in order to effectively improve educational quality in the digital era.

Keyword: Management Guidelines, Collaborative Network Management, Educational Quality

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งส่งผลต่อการดำรงชีวิต เศรษฐกิจ และระบบการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับรูปแบบการบริหารและการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของยุคดิจิทัล โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก พร้อมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

อย่างไรก็ตาม แม้แนวคิดการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือจะได้รับการยอมรับว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แต่ในทางปฏิบัติยังพบข้อจำกัดหลายประการ ทั้งด้านเทคโนโลยี บุคลากร และระบบการประสานงาน โดย UNESCO (2021)

ชี้ให้เห็นว่าความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรดิจิทัลและการเข้าถึงเทคโนโลยีเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขณะเดียวกัน ทินกร เผ่ากันทะ และกัลยารัตน์ เมธีวีรวงศ์ (2565) ยังกล่าวว่าผู้บริหารและครูบางส่วนยังขาดทักษะและความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารและการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้การดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือขาดความต่อเนื่อง และไม่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

สำหรับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 แม้สถานศึกษาในภาพรวมจะมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี แต่ยังพบปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนบางกลุ่มสาระที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ รวมทั้งมีนักเรียนด้อยโอกาสและนักเรียนยากจนจำนวนมาก ซึ่งส่งผลต่อโอกาสทางการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ สถานศึกษายังเผชิญปัญหาความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์ดิจิทัล ระบบอินเทอร์เน็ต และความแตกต่างด้านทรัพยากรระหว่างโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ตลอดจนการขาดกลไกความร่วมมือที่ชัดเจนระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ทำให้การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในยุคดิจิทัลยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาระบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและภาคีเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ผลการวิจัยคาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู และหน่วยงานทางการศึกษาในการนำไปใช้กำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัลในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 รวมทั้งสิ้น 1,576 คน จากสถานศึกษาทั้งหมด 63 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2, 2568)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 310 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie และ Morgan (1970 อ้างในลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ, 2562) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ, 2562) ซึ่งแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาและการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม

2) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67-1.00

3) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเครื่องมือฉบับนี้มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .99

4) นำผลการวิจัยมาวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่กำหนดไว้

5) ผู้วิจัยสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 ฉบับ ได้รับกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 100

3.3 ผู้วิจัยทำหนังสือขอสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอนัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

3.4 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตามวันเวลา และสถานที่ตามนัดหมาย

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ, 2562)

ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับน้อย

ต่ำกว่า 1.50 หมายถึง การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 การทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กรณีตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที่ (t-test แบบ Independent) และกรณีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี (Least Significant Difference: LSD) เมื่อพบว่ามีความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4.4 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

(n = 310)

ด้านที่	การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ	$\bar{x}$	SD	แปลค่า	อันดับ
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม	4.30	.52	มาก	4
2	ด้านการมีส่วนร่วม	4.34	.60	มาก	3
3	ด้านการมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน	4.35	.53	มาก	2
4	ด้านการมีมุมมองร่วมกัน	4.36	.55	มาก	1
	รวม	**4.34**	**.53**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{\mathbf{X}}$ = 4.34, SD = .53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีมุมมองร่วมกัน รองลงมาคือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการมีวิสัยทัศร่วม ตามลำดับ

2. ผลการทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา โดยจำแนกตามสภานภาพส่วนบุคคล

(n = 310)

การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ	สถานภาพส่วนบุคคล				
	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน	ขนาดสถานศึกษา
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม	.89	.68	.24	.02*	.08
2. ด้านการมีส่วนร่วม	.65	.31	.10	.01**	.50
3. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน	.26	.38	.71	.04*	.40
4. ด้านการรับรู้มุมมองร่วมกัน	.80	.33	.45	.03*	.22
ภาพรวม	**.61**	**.49**	**.30**	**.02***	**.26**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันส่วนครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการรับรู้มุมมองร่วมกัน และด้านการมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ ดังนี้

1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ครู บุคลากร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องมีเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาร่วมกันในยุคดิจิทัล โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์บริบท ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษาผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการวิเคราะห์ SWOT ผู้บริหารควรสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง

พร้อมส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน อีกทั้งควรนำหลัก PDCA มาใช้ในการวางแผน ดำเนินงาน ติดตาม และพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

2) การสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ตัดสินใจ ดำเนินงาน และประเมินผล เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันและความรับผิดชอบต่อเป้าหมายของเครือข่าย ผู้บริหารควรส่งเสริมบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ การทำงานเป็นทีม การสื่อสารแบบเปิดกว้าง และมอบหมายบทบาทตามศักยภาพของแต่ละบุคคล พร้อมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ ควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารและประสานงาน รวมทั้งสร้างแรงจูงใจและยกย่องผู้มีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนเครือข่ายให้เข้มแข็งและบรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาในเครือข่ายควรมุ่งสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ครูและบุคลากรได้แบ่งปันองค์ความรู้ นวัตกรรม และแนวปฏิบัติที่ดีอย่างต่อเนื่องทั้งรูปแบบออนไลน์และออนไซต์ โดยอาศัยวัฒนธรรมแห่งความไว้วางใจและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นพื้นฐานสำคัญ ควรส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการสื่อสาร ประชุม แลกเปลี่ยนข้อมูล และจัดเก็บองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของเครือข่าย อีกทั้งควรพัฒนาทักษะดิจิทัล ระบบจัดการความรู้ ความปลอดภัยทางไซเบอร์ และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายอย่างยั่งยืน

4) การรับรู้และความเข้าใจในเป้าหมายร่วมกันของสมาชิกเครือข่ายช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดความขัดแย้ง และเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล โดยควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผน และตัดสินใจร่วมกัน เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและตระหนักในบทบาทของตนเอง ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสนับสนุนการตัดสินใจอย่างโปร่งใส รวมทั้งพัฒนาทักษะดิจิทัล การรู้เท่าทันสื่อ และความปลอดภัยของข้อมูล เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายสามารถเข้าถึงข้อมูลและดำเนินงานร่วมกันได้อย่างต่อเนื่อง

5) การดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือในสถานศึกษาในยุคดิจิทัลควรพัฒนาจากการสื่อสารเพื่อแจ้งข้อมูล ไปสู่การทำงานร่วมกันเชิงรุกที่สมาชิกทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน และขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกัน โดยมุ่งสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ความไว้วางใจ และวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม ควบคู่กับการพัฒนาทักษะดิจิทัลของ

ผู้บริหาร ครู และบุคลากร เพื่อเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและประสานงาน นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาระบบดิจิทัลกลางสำหรับการสื่อสาร จัดเก็บข้อมูล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวมทั้งส่งเสริมระบบพี่เลี้ยงและการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับบริบทของยุคดิจิทัล

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับรู้มุมมองร่วมกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจร่วมกันของสมาชิกเครือข่าย ทั้งด้านเป้าหมาย ทิศทางการดำเนินงาน และการแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อให้สามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา สำราญกิจ (2566) ที่พบว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือจำเป็นต้องอาศัยการกำหนดเป้าหมายร่วม การสร้างความสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงาน รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2025) ที่พบว่า การทำงานแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหลายภาคส่วนต้องอาศัยการสื่อสาร การสร้างความเข้าใจร่วม และการกำหนดบทบาทร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถดำเนินงานและประสานความร่วมมือไปในทิศทางเดียวกัน

1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาชิกเครือข่ายมีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนภารกิจของเครือข่ายให้บรรลุผล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาในยุคดิจิทัลให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้สมาชิกในเครือข่ายมีความเข้าใจตรงกันและสามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ออระญา ปะภาวะเต (2564) ที่พบว่า การบริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา สำราญกิจ (2566) ที่พบว่า การกำหนด

วิสัยทัศน์ร่วมช่วยให้สมาชิกในเครือข่ายเกิดความร่วมมือและมีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน

2) ด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาชิกเครือข่ายพร้อมให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาในการดำเนินงานของเครือข่าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันของสมาชิกทุกภาคส่วน โดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และดำเนินงานผ่านช่องทางการสื่อสารและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย ส่งผลให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อภารกิจของเครือข่าย และพร้อมให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ฤทธิแสง (2562) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมและความร่วมมือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา สำราญกิจ (2566) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายและการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

3) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาชิกเครือข่ายมีการติดต่อประสานงานระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาในยุคดิจิทัลให้ความสำคัญกับการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกเครือข่าย โดยมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์มาใช้ในการประชุม ประสานงาน และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ส่งผลให้สมาชิกสามารถสื่อสารและพัฒนางานร่วมกันได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา สำแดงไชย ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ และ ไชยา ภาวะบุตร (2567) ที่พบว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการนิเทศร่วมกันช่วยพัฒนาการทำงานของเครือข่าย รวมทั้งสอดคล้องกับ Poortman Brown และ Schildkamp (2022) ที่พบว่า เครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และการพัฒนาการปฏิบัติงานร่วมกัน

4) ด้านการรับรู้มุมมองร่วมกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาชิกเครือข่ายมีจิตสำนึกร่วมกันในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของเครือข่าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ และการสร้างความเข้าใจร่วมกันผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลให้สมาชิกเครือข่ายเกิดความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวและพร้อมร่วมมือกันในการขับเคลื่อนภารกิจของเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา สำราญกิจ (2566) ที่พบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมและการมีส่วนร่วมของสมาชิกช่วยให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงาน และ

สอดคล้องกับ European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2025) ที่พบว่า การทำงานแบบเครือข่ายจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสาร ความเข้าใจร่วมกัน และการกำหนดบทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานร่วมกัน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาดำเนินงานภายใต้นโยบายและแนวทางเดียวกัน ทำให้ครูทุกคนมีบทบาท หน้าที่ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเครือข่ายใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎาพร แก่นท้าว และกฤตฎ์ ชมภูวิเศษ (2568) ที่พบว่า การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2) ครูที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในยุคดิจิทัลทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูทุกช่วงวัยปฏิบัติงานภายใต้นโยบาย แนวทาง และเป้าหมายเดียวกันของหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา สำราญกิจ (2566) ที่พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

3) ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทุกสถานศึกษาดำเนินงานภายใต้นโยบาย แนวทาง และมาตรฐานเดียวกันของหน่วยงานต้นสังกัด ส่งผลให้ครูมีประสบการณ์และการรับรู้เกี่ยวกับการบริหารเครือข่ายในลักษณะใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา สำราญกิจ (2566) ที่พบว่า สถานศึกษาต่างขนาดมีการดำเนินงานตามนโยบายและมาตรฐานเดียวกันของหน่วยงานต้นสังกัด

4) ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูทุก

คนปฏิบัติงานภายใต้นโยบาย มาตรฐาน และแนวทางเดียวกันของหน่วยงานต้นสังกัด อีกทั้งสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล และการพัฒนาวิชาชีพได้อย่างเท่าเทียม ส่งผลให้ครูมีความเข้าใจและการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานเครือข่ายในลักษณะใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา สำราญกิจ (2566) ที่พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีสถานภาพส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

5) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูแต่ละช่วงประสบการณ์มีโอกาสในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วม และการรับรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์ระดับปานกลางมักสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานร่วมกันได้ดี ขณะที่ครูที่มีประสบการณ์สูงอาจคุ้นเคยกับรูปแบบการดำเนินงานเดิมมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา สำแดงไชย ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ และ ไชยา ภาวะบุตร (2567) และ Poortman (2022) ที่พบว่า ประสบการณ์และบริบทการทำงานมีผลต่อการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย

3. แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ควรมุ่งส่งเสริมให้สมาชิกเครือข่ายมีความเข้าใจเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน และขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่าย พร้อมเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และตัดสินใจร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารเครือข่ายในยุคดิจิทัลต้องอาศัยการสื่อสาร การใช้ข้อมูลร่วมกัน และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ออระญา ปะภาวะเต (2564) และ ยุทธนา สำราญกิจ (2566) ที่พบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมและการใช้ข้อมูลสารสนเทศช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) ด้านการมีส่วนร่วม ควรมุ่งส่งเสริมให้สมาชิกเครือข่ายทุกภาคส่วนมีบทบาทในการร่วมคิด วางแผน ตัดสินใจ และดำเนินงานร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมแก้ไขปัญหาผ่านช่องทางและแพลตฟอร์มดิจิทัลที่หลากหลาย เพื่อสร้างความร่วมมือและความรับผิดชอบร่วมกันในการ

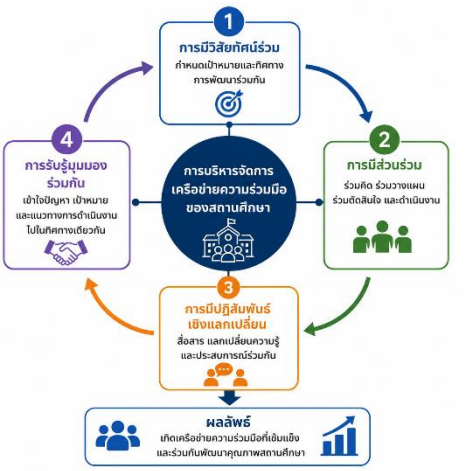
ขับเคลื่อนเครือข่าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารเครือข่ายในยุคดิจิทัลต้องอาศัยความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการประสานงานของสมาชิกทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ฤทธิแสง (2562) และ Azorin (2022) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันของสมาชิกเครือข่ายช่วยสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

3) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน ควรมุ่งส่งเสริมให้สมาชิกเครือข่ายมีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย พร้อมสนับสนุนกิจกรรมในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้สมาชิกสามารถเรียนรู้และพัฒนางานร่วมกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารเครือข่ายในยุคดิจิทัลต้องอาศัยการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา สำแดงไชย ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ และ ไชยา ภาวะบุตร (2567) และ Poortman (2022) ที่พบว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสะท้อนคิดร่วมกันช่วยพัฒนาการทำงานและการปฏิบัติงานของสมาชิกในเครือข่าย

4) ด้านการรับรู้มุมมองร่วมกัน ควรมุ่งส่งเสริมให้สมาชิกเครือข่ายมีความเข้าใจปัญหา เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน โดยสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสะท้อนมุมมอง และการสื่อสารร่วมกันผ่านรูปแบบดิจิทัล เพื่อสร้างจิตสำนึกร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารเครือข่ายในยุคดิจิทัลต้องอาศัยความเข้าใจร่วมกันของสมาชิกในการรับรู้ปัญหาและบริบทของการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา สำราญกิจ (2566) และ European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2025) ที่พบว่า การกำหนดเป้าหมายร่วม การสื่อสาร และการสร้างความเข้าใจร่วมกันช่วยให้สมาชิกเครือข่ายสามารถประสานความร่วมมือและดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 สามารถสรุปองค์ประกอบสำคัญได้ทั้งหมด 4 ด้าน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งส่งเสริมให้สมาชิกเครือข่ายมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ สนับสนุนการสื่อสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายสามารถประสานความร่วมมือและร่วมกันพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน โดยสรุปข้อเสนอแนะไว้ดังนี้ **1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้** 1) สถานศึกษาควรส่งเสริมการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมของสมาชิกเครือข่าย โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานร่วมกัน พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศในการสื่อสารและขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่าย 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายทุกฝ่ายในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินงาน ผ่านช่องทางและแพลตฟอร์มดิจิทัลที่หลากหลาย เพื่อสร้างความร่วมมือและความรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 3) สถานศึกษาควรสนับสนุนการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างสมาชิกเครือข่าย โดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดี ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนาการดำเนินงานร่วมกันของเครือข่าย

4) สถานศึกษาควรส่งเสริมการสร้างความเข้าใจและการรับรู้มุมมองร่วมกันของสมาชิกเครือข่าย ผ่านกระบวนการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการใช้ข้อมูลสารสนเทศร่วมกัน เพื่อให้สมาชิกสามารถประสานความร่วมมือและดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก กลาง และขนาดใหญ่ เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา 2) ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 3) ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

ชฎาพร แก่นท้าว และกฤตฎ์ ชมภูวิเศษ. (2568). แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. วารสารครุศาสตร์ปัญญา, 4(2), 273-288.

ทินกร เผ่ากันทะ, และกัลยารัตน์ เมธีวีรวงศ์. (2565). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 4(2), 37-46.

นฤมล ฤทธิแสง. (2562). การบริหารเครือข่ายสถานศึกษา. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุทธนา สำราญกิจ. (2566). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขสู่ความสำเร็จของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, สุภมาส อังศุโชติ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2562). สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้ SPSS (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.

วิจิตรา สำแดงไชย, ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ และไชยา ภาวะบุตร. (2567). การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 8(1), 67-76.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. (2567). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี. นนทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

ออระญา ปะภาวะเต. (2564). แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Azorin, C. (2022). Educational collaborative networks in international contexts. Educational Research.

European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2025). Cross-sector collaboration for inclusive education systems. European Agency for Special Needs and Inclusive Education.

Poortman, C. L., Brown, C., & Schildkamp, K. (2022). Professional learning networks: A conceptual model and research opportunities. Educational Research, 64(1), 95–112.

UNESCO. (2021). Reimagining our futures together: A new social contract for education. UNESCO.